

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

ZVYŠOVANIE KVALITY VZDELÁVANIA
NA ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKOLÁCH
S VYUŽITÍM ELEKTRONICKÉHO TESTOVANIA

JAZYKOVÉ, KULTÚRNE A METODICKÉ ASPEKTY ELEKTRONICKÉHO TESTOVANIA RUSKÉHO JAZYKA NA SLOVENSÝCH STREDNÝCH ŠKOLÁCH V RÁMCI VYŠŠIEHO SEKUNDÁRNEHO VZDELÁVANIA

**doc. Viktória Liashuk, CSc., Mgr. Xénia Liashuk, PhD.,
Bratislava, 20. – 21. október 2015**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

TVORBA TESTOVÝCH ÚLOH Z RUSKÉHO JAZYKA V PROJEKTE E-TEST

- Doba práce autorských tímov – od apríla 2014 do marca 2015
- Počet autorov podľa jazykových úrovní:
 - A2 – 15 autorov v 2 tímoch
 - B1 – 11 autorov v 2 tímoch
 - B2 – 8 autorov v 1 tíme
- Počet skúšobných testov a testových zošitov:
 - A2 – vstupný test 4Q2014 + 3 testové zošity (1. ročník SŠ/GYM)
 - B1 – 1 testový zošit (maturitný ročník SŠ)
 - B2 – 1 testový zošit (maturitný ročník GYM)

SLOVENČINA A RUŠTINA AKO PRÍBUZNÉ (SLOVANSKÉ) JAZYKY

Spoločné vlastnosti

- Rozsiahla lexikálna vrstva s významovou totožnosťou a fonetickou blízkosťou

(*dom* – *дом* [dom], *biely* – *белый* [bielyj])

- Gramatické kategórie

(rod, pád, číslo, osoba, čas, spôsob, slovesný vid)

- Ortoepická podobnosť

Špecifické odlišnosti

- Medzijazyková homonymia – slová, ktoré znejú podobne, ale majú odlišný význam

(*krásny* – *красивый* [krasivyj], *красный* [krasnyj] – *červený*)

- Gramatické prostriedky (prípony, predložky a pod.)

- Ortografické systémy (latinka vs. cyrilika)

SLOVENČINA A RUŠTINA AKO PRÍBUZNÉ (SLOVANSKÉ) JAZYKY

Náročnosť úloh sa stupňuje podľa toho, či

- sa úloha opiera o príbuznosť alebo odlišnosť dvoch jazykov
- sa od testovaného vyžaduje receptívna alebo produktívna činnosť
- testovaný nemusí alebo musí pracovať s grafickou podobou textu

TEST Z RUSKÉHO JAZYKA PRE JAZYKOVÚ ÚROVEŇ A2.1 (1. ROČNÍK SŠ)

Priemerná úspešnosť žiakov v jednotlivých častiach testu:

- Počúvanie s porozumením – 51,0%*
- Gramatika a lexika – 44,8%
- Čítanie s porozumením – 42,5%

Priemerná úspešnosť podľa typu školy:

- Gymnázium – 55,2%
- SOŠ – 11,3%

* Zdroj všetkých štatistických údajov - *Správa zo štatistického spracovania testu Ruský jazyk – úroveň A2*

POČÚVANIE S POROZUMENÍM – ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDE

Typ úlohy	Úloha s alternatívnou možnosťou odpovede – 3 obrázky (5 položiek)	Priradovanie – názvov (5 položiek)
Typ textu	jeden krátky dialóg pre každú položku	
Formulácia položky	neverbálna (obrázky)	verbálna (nadpisy zo 4-5 slov)
Očakávaná činnosť žiaka	porozumenie a výber jednej z ponúkaných možností	
Nameraná obťažnosť položiek	1 veľmi ľahká 3 ľahké 1 stredne obťažná	3 ľahké 1 stredne obťažná 1 obťažná

POČÚVANIE S POROZUMENÍM

ÚLOHA S VÝBEROM Z 3 OBRÁZKOV – PRÍKLAD POLOŽKY

Какой предмет стоит в расписании обоих школьников в понедельник?

A

B

C

Preklad znenia úlohy:

Aký predmet majú v rozvrhu obaja žiaci v pondelok?

Prepis nahrávky:

- Антон, какое у тебя расписание в понедельник?
- В понедельник у меня сначала русский язык, потом математика и информатика. А у тебя, Вероника?
- У меня сначала не русский язык, а русская литература. Потом химия, а последним уроком будет информатика, как и у тебя. Математика у нашего класса во вторник.

- Anton, aký máš rozvrh v pondelok?

- V pondelok mám najprv ruský jazyk, potom matematiku a informatiku. A čo ty, Veronika?

- Najprv nemám ruský jazyk, ale ruskú literatúru. Potom mám chémiu, poslednú mám informatiku, tak ako aj ty. Matematiku má naša trieda v utorok.

POČÚVANIE S POROZUMENÍM

ÚLOHA S VÝBEROM Z 3 OBRÁZKOV – ANALÝZA POLOŽKY

Stredné obťažná položka s dobrou rozlišovacou schopnosťou

Základ obťažnosti:

■ ľahká slovná zásoba

(математика [matematika] - matematika, русский язык [russkij jazyk] – ruský jazyk, литература [literatura] - literatúra, понедельник [ponedel'nik] - pondelok, вторник [vtornik] - utorok)

ALE

■ komplexnejšie usporiadanie informácií (porovnanie predmetov v rozvrhu dvoch žiakov)

POČÚVANIE S POROZUMENÍM – ÚLOHY S KRÁTKOU ODPOVEĎOU

Typ úlohy	Doplňovanie do poznámok (5 položiek)	Doplňovanie do viet (5 položiek)
Typ textu	jeden súvislý text	jeden súvislý text
Formulácia položky	verbálna – tézovité vety s položkou na konci	verbálna – rozvinuté vety s ľubovoľným umiestnením položky
Očakávaná činnosť žiaka	porozumenie informáciám a ich samostatná reprodukcia v preformulovaných vetách v tvare 1 slova	
Nameraná obťažnosť položiek	2 ľahké 1 stredne obťažná 1 obťažná 1 veľmi obťažná	2 stredne obťažné 2 obťažné 1 veľmi obťažná

POČÚVANIE S POROZUMENÍM

DOPLŇOVANIE DO POZNÁMOK – PRÍKLAD POLOŽKY

01 Иван Александров по профессии — {{актёр}, {актер}}.

Preklad:

01 Ivan Alexandrov je povoláním – {{herec}}

Stredne obťažná položka s výbornou rozlišovacou schopnosťou

Odpovede žiakov dodatočne uznané za správne

актор	<i>Testovaný neovláda</i>
актѳор	<i>ortografickú normu → Pokus</i>
акциор	<i>o fonetický prepis [akt'ior]</i>
акктор	<i>Chybné stlačenie toho istého</i>
актѳр	<i>Pri písaní rukou môže byť</i>

Odpovede žiakov neuznané za správne

akt'or	<i>Cudzia grafická podoba</i>
aktor	
ak	<i>Neúspešná sluchová recepcia</i>
актѳр	<i>Ortoepická chyba, ktorá bráni</i>
акционер	<i>Iná lexéma</i>

POČÚVANIE S POROZUMENÍM

DOPLŇOVANIE DO POZNÁMOK – PRÍKLAD POLOŽKY

05 Родственникам [{нравится}, {нравитца}], когда Олег играет на гитаре.

Preklad:

05 Domácim [{sa páči}], keď Oleg hrá na gitare.

Odpovede žiakov dodatočne uznané za správne

Odpovede žiakov neuznané za správne

нравиться	Neurčitý tvar slovesa, líši sa jedným písmenom	любиться	Interferencia slovenskej konštrukcie (l'úbi sa im)
нровится	Chybná aplikácia pravidla pravopisu neprízvučnej samohlásky	любит	Nevhodná odpoveď s hľadiska gramatického kontextu
нровиться	Obidva prípady	радовать	Blízky význam (tešiť), gramaticky nevhodné
		согласни	Blízky význam (súhlasia), gramaticky nevhodné

POČÚVANIE S POROZUMENÍM

DOPLŇOVANIE DO POZNÁMOK – ANALÝZA POLOŽKY

Testuje sa základná lexikálno-gramatická konštrukcia –
komu? нравится čo? – кому? sa páči čo?

- všeobecne – niekoľko jazykových spôsobov vyjadrenia záľub
- konkrétne – dopĺňaný jazykový prostriedok je určený gramatickým kontextom – zvrätané sloveso prítomného času v 3. osobe jednotného čísla

→ Obtiažná položka s výbornou rozlišovacou schopnosťou, ale predovšetkým v skupine žiakov s nadpriemernou úrovňou schopnosti

→ Položku nevyplnilo viac ako 60% žiakov

ŠPECIFIKÁ RIEŠENIA ÚLOH NA POČÚVANIE S POROZUMENÍM NA ÚROVNI POUŽÍVATEĽA ZÁKLADOV JAZYKA:

- fonetický základ učenia sa v rámci komunikatívneho prístupu vo výučbe cudzieho jazyka – testovaný pozná slovo podľa počutia, ale nevie ako sa správne píše cyrilikou
- nízka integrovanosť nadobudnutých jazykových kompetencií do samostatnej produkcie v cudzom jazyku – testovaný zachytil hlavnú myšlienku, ale aktívne neovláda vhodný slovný prostriedok na jej vyjadrenie
- zložitosť pravopisných noriem v ruskom jazyku – spravidla nepíšeme tak ako počujeme
- technická náročnosť písania cyrilikou na klávesnici

GRAMATIKA A LEXIKA – ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDE

Typ úlohy	Úloha s alternatívnou možnosťou odpovede – 3 možnosti (5 položiek)	Doplňovanie – výber z banky slov (5 položiek)
Typ textu	jeden súvislý text	jeden súvislý text
Zameranie položiek	gramatika a lexika	lexika na základe lexikálno-gramatického kontextu
Nameraná obťažnosť položiek	1 veľmi ľahká 1 stredne obťažná 3 obťažné	3 ľahké 2 stredne obťažné

GRAMATIKA A LEXIKA – ÚLOHA S VÝBEROM Z 3 MOŽNOSTÍ – PŘÍKLAD POLOŽKY Č.1

Студенты пишут **04** задание в своих тетрадях. Задание большое, но не очень сложное. Чтобы хорошо знать русский язык, нужно много заниматься каждый день.

Vyberte správnou možnost' pre miesto **04** v texte.

A домашнее B домашние C домашняя

Preklad: *Študenti píšu **04** úlohu vo svojich zošitoch.*

Rozloženie možnosti podľa rodu prídavného mena:

(A) stredný rod (B) množné číslo (C) ženský rod

- úloha testuje správne použitie koncovky prídavného mena v strednom rode *домашнее задание [domašneje zadaniye]* – základná gramatická štruktúra
- Interferencia slovenského jazyka, v ktorom existuje dvojtvar *domáca úloha* (ž.r.) a *domáce úlohy* (mn.č)

→ Obťažná položka s priemernou rozlišovacou schopnosťou. S rastúcou úrovňou schopnosti rastie preferencia distraktora B a klesá voľba správnej odpovede A

GRAMATIKA A LEXIKA – ÚLOHA S VÝBEROM Z 3 MOŽNOSTÍ – PŘÍKLAD POLOŽKY Č.2

Сейчас преподаватель объясняет новое правило, а студенты **02** слушают.

Vyberte správnu možnosť pre miesto **02** v texte.

A интересно B быстро C внимательно

Preklad: *Teraz učiteľ vysvetľuje novú poučku, a študenti **02** počúvajú.*

(A) zaujímavo (B) rýchlo (C) pozorne

Položka zameraná na lexiku, ktorá overuje, či žiaci

- poznajú význam troch bežných prísloviak spôsobu (*zaujímavo, rýchlo, pozorne*)
 - dokážu vytvoriť logicky správne slovné spojenie príslovky spôsobu so slovesom *počúvajú* – do testovania okrajovo vstupuje všeobecno-jazyková kompetencia tvorenia výpovedí
- Stredne obťažná položka s dobrou rozlišovacou schopnosťou.
Avšak preferencia distraktora A bola vysokou aj medzi najlepšími žiakmi (pravdepodobnosť výberu – 30%)

GRAMATIKA A LEXIKA – ÚLOHA NA VÝBER Z BANKY SLOV – PŘÍKLAD POLOŽKY Č.1

A Мой друг — очень известный футболист. Я даже не могу сказать, как его зовут, потому что он очень популярный в России и в мире человек.

Preklad:

Môj kamarát je veľmi známy futbalista. Dokonca ani nemôžem prezradiť, ako sa volá, lebo je veľmi populárny v Rusku a vo svete.

- položka testuje schopnosť správne vyvodiť z kontextu a následne zostaviť základnú konverzačnú frázu (*как его зовут [kak jego zovut] - ako sa volá*)
 - dizajn položky nepredpokladá produkčnú jazykovú činnosť zo strany žiaka
- Ľahká položka s výbornou rozlišovacou schopnosťou, avšak predovšetkým v skupine žiakov s podpriemernou úrovňou schopnosti

GRAMATIKA A LEXIKA – ÚLOHA NA VÝBER Z BANKY SLOV – PŘÍKLAD POLOŽKY Č.2

Девушки ждут его у подъезда, дарят ему подарки, просят номер телефона.

Preklad:

Slečny ho čakajú pred vchodom, dávajú mu darčeky, pýtajú si od neho telefónne číslo.

- položka testuje ovládanie základnej lexémy z tematického okruhu Domov a bývanie – *подъезд* [podjezd] (*vchod*), ktorá nevykazuje formálnu príbuznosť so slovenským prekladovým ekvivalentom
 - dizajn položky nepredpokladá produkčnú jazykovú činnosť zo strany žiaka
 - testovaná lexéma zahŕňa kulturologickú informáciu
- Obtiažná položka s dobrou rozlišovacou schopnosťou, vysoká neriešenosť (35%)

GRAMATIKA A LEXIKA – ÚLOHY S KRÁTKOU ODPOVEĎOU

Typ úlohy	Doplňovanie – úprava gramatických tvarov (5 položiek)	Modifikovaný cloze test so spoločným obrázkom (5 položiek)
Typ textu	súvislý text, 5 slov je uvedených v zátvorkách v neurčitom tvare	viacdetailový obrázok a súvislý text, ktorý ho popisuje, v texte je vynechaných 5 slov
Zameranie položiek	gramatika	lexika na základe lexikálno-gramatického kontextu
Nameraná obťažnosť položiek	1 ľahká 2 stredne obťažné 1 obťažná 1 veľmi obťažná	2 stredne obťažné 1 obťažná 1 veľmi obťažná

GRAMATIKA A LEXIKA – ÚLOHA NA ÚPRAVU GRAMATICKÝCH TVAROV – PŘÍKLAD POLOŽKY

Дома Алёна делала для нас выставки и спрашивала, какие из её **[[рисунков]]** (рисунки) нам больше нравятся.

Preklad:

*Doma Al'ona robila pre nás výstavy a pýtala sa, ktoré z jej **[[kresieb]]** (**kresby**) sa nám najviac páčia.*

- položka testuje základnú gramatickú kompetenciu – použitie množného čísla podstatného mena v 2. páde

рисунки [risunki] – рисунков [risunkov]

- vystopovateľná jazyková interferencia zo strany slovenčiny aj ukrajinčiny
→ Obťažná položka s výbornou rozlišovacou schopnosťou

Nesprávne odpovede žiakov

рисуниек (-iek)

Prípony bližšie gramatickej sústave slovenčiny

рисунек (-ek)

cf. *kresba - kresieb*

рисунок (-ok)

рисункив (-iv)

Gramatický tvar z ukrajinčiny (*рисунків [risunkiv]*)

GRAMATIKA A LEXIKA – MODIFIKOVANÝ CLOZE TEST – PŘÍKLAD POLOŽKY

GRAMATIKA A LEXIKA – MODIFIKOVANÝ CLOZE TEST – PRÍKLAD POLOŽKY

Слева стоит католический костёл. Часы на костёле показывают пол[{{шестого}}].

Preklad:

Naľavo je katolícky kostol. Hodiny na kostole ukazujú pol [{{šiestej}}].

Nesprávne odpovede žiakov

шестой [šestoj]	Prenos kategórie rodu zo slovenského jazyka
шестей [šestej]	Prenos celého gramatického tvaru zo slovenského jazyka
шесть [šestʹ]	Základný tvar bez ohýbania
на пяту [na piatu]	Nesprávne pripodobňovanie gramatického tvaru

- Úloha testuje základnú komunikačnú zručnosť – sprostredkovanie údajov o čase
 - Komunikačná úspešnosť je predurčená správnym použitím gramatického rodu:
час [čas] – mužský rod hodina – ženský rod
- Najťažšia položka testu, na ktorú správne odpovedalo iba 2,1% žiakov

ODPORÚČANIA PRE SMEROVANIE VÝUČBY RUSKÉHO JAZYKA NA ŠKOLÁCH

- zvýraznenie kontrastívnych osobitostí ruštiny na lexikálnej, gramatickej a sociolingvistickej úrovni
- rozvíjanie zručnosti grafickej reprodukcie jazykových prostriedkov precvičovaných ústne
- systematické vedenie žiakov k jazykovej produkcii
- vybudovanie zručnosti orientácie v cudzojazyčnom texte prostredníctvom správnej identifikácie významových zložiek v zadanom kontexte

Ďakujem za pozornosť

www.nucem.sk

www.etest.sk

AKTUALITY

O PROJEKTE

E-TESTOVANIE NA ŠKOLÁCH

TVORBA ÚLOH A TESTOV

PRESS

ČASTÉ OTÁZKY (FAQ)

Vyhľadávanie

VSTUP DO E-TESTU

< Október 2015 >

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11